

РЪКОВОДСТВО I

ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛЕН 4(4) НА ДИРЕКТИВАТА ЗА СТРОИТЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ

0. Национален предговор

Член 4, ал. (4) на Директивата за строителните продукти е въведен в чл. 5, ал. 3 от Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на строителните продукти.

1. Област на приложение

1. Това ръководство изяснява въпросите, свързани с прилагането на чл. 4(4) на Директива 89/106/ЕЕС [ОJ L 40, 11.2.1989] (наричана по-долу Директива за строителните продукти), изменена с Директива на Съвета 93/68/ЕС [ОJ L 220, 30.8.1993].

2. Това ръководство е предназначено главно за авторите на норми и за изпълнителните власти в страните от Европейската икономическа зона, индустрията и нотифицираните лица.

3. Това ръководство е само временно, докато се набере достатъчен опит в практиката по прилагането на чл. 4(4). Комисията и Консултантската група на Нотифицираните лица ще наблюдава прилагането на чл. 4(4) от индустрията, ще информира страните членки и при необходимост ще измени това ръководство.

2. Въведение

1. Член 4(4) на CPD гласи:

“Когато производител или негов представител, установен в Общността, не е използвал, или е използвал само частично съществуващите технически спецификации, упоменати в ал. (2), които съгласно установените в Член 13, ал. (4) критерии изискват продуктът да бъде представен с декларация за съответствие, както е дефинирано в Приложение III, точка 2 (ii), втората и третата възможност, се вземат съответните решения по Член 13, ал. (4) и Приложение III, а годността за употреба на тези продукти по смисъла на Член 2, ал. (1) трябва да бъде установявана в съответствие с процедурата, посочена в Приложение III, точка 2 (ii), втората възможност.”

2. С други думи, трябва да са изпълнени **две** условия, за да се прилага този член: трябва да има техническа спецификация за този продукт и предвиденото му предназначение **и** системата за оценяване на съответствието на този продукт за даденото предназначение трябва да е 3 или 4 [Производителите на строителни продукти, които ефективно попадат в система 4 чрез прилагането на чл. 13(5) от CPD, **не могат** да използват чл. 4(4). Приложимостта на последния е ограничена до системи 3 и 4 съгласно критериите, дадени в чл. 13(4).].

3. Ако са изпълнени тези условия и производителят реши да не прилага техническата спецификация или да я прилага само частично, годността за употреба на продукта трябва да се установи по система 3 (т.е. декларация за съответствие за продукта от производителя въз основа на първоначално изпитване на типа от лице за изпитване (лаборатория) и производствен контрол).

4. Това обаче не означава, че лабораторията дава благоприятна техническа оценка на годността на продукта за неговото предназначение (това би било ЕТА). Също така този член не се отнася за продукти, които се различават **значително** от хармонизираните стандарти, тъй като тогава се прилага чл. 8(2)b от CPD и за такъв продукт може да се издаде ЕТА.

3. Приложимост на Чл. 4(4)

1. Член 4(4) може да се разглежда като инструмент за гъвкавост в рамките на CPD, който осигурява възможност иновационните продукти да не се задържат, докато се чака изменение на техническите спецификации. Този член позволява отклонение от изискванията за пълно съответствие с техническата спецификация, но не намалява отговорностите на производителя по отношение на останалите му задължения, наложени от CPD.

2. Липсва практически опит по прилагането на чл. 4(4), но има много възможни причини, поради които производителят може да избере да не прилага части от техническата спецификация, например:

- определените методи за изпитване не могат да се пригодят към образците за изпитване от продукта, например по причина на размер, форма и др.;
- продуктът незначително се отличава от обикновения тип продукт, разгледан в техническата спецификация;
- разпоредбите за производствения контрол, съдържащи се в техническата спецификация, не са подходящи за конкретното производство.

3. CPD не налага ограничения за използването на чл. 4(4), освен споменатите в раздел 1. Но неизползването или частичното използване на техническата спецификация автоматично премахва презумпцията за съответствие, която иначе се дава на продукта от техническата спецификация. Производителят, заедно с лицето за изпитване, трябва да докаже еквивалентността с техническата спецификация по отношение на неприложените части (т.е. техническата спецификация остава европейския меродавен документ по отношение на изискваните характеристики към въпросния продукт).

4. Нотифицирани лица

1. За прилагане на чл. 4(4) в CPD не са определени други лаборатории, различни от тези за “нормалната” система 3. Затова страните членки трябва да гарантират, че лабораториите, които те обявят (нотифицират) пред ЕК, са в състояние да извършват и задачите, свързани с прилагането на чл. 4(4). Страните членки могат да ограничат обхвата на нотификацията на лабораторията, ако преценят, че тя не може да изпълнява такива задачи. [С изменението на Ръководство А ще бъде дадено упътване по отношение на нотификацията. Тъй като **всяко** първоначално изпитване на типа по чл. 4(4) изисква нотифицирано лице, трябва да се предвиди вероятността да няма нотифицирано лице за изпитване за някои групи продукти, които обикновено са по система 4.].

5. Оценяване на годността за употреба по чл. 4(4)

1. Когато се прилага чл. 4(4), годността за употреба на продукта трябва да се установи по система 3 (т.е. с декларация за съответствие за продукта от производителя въз основа на първоначално изпитване на типа от лице за изпитване и производствен контрол).

а) Първоначално изпитване на типа

2. При прилагане на чл. 4(4), както и за “нормална” система 3, отговорностите на лицето за изпитване са само за първоначалното изпитване на типа на продукта. [Позоваването на “лице за изпитване” в този документ не изключва възможността повече от една лаборатория да проведе първоначалното изпитване на типа на продукта (както по-рано е договорено с Постоянния комитет по строителство).] Лабораторията обаче най-напред трябва да се увери, че е възможно разглежданият продукт да се маркира с **СЕ** маркировка при прилагане на процедурата по чл. 4(4), виж т. 1.

3. Във всяка техническа спецификация следва да са формулирани разпоредби за провеждане на първоначалното изпитване на типа. [Когато в техническата спецификация не са дадени такива правила, Групата на нотифицираните лица следва да осигури подходящи общи инструкции.] Когато производителят не спазва тези разпоредби изцяло или частично, лицето за изпитване трябва да поеме допълнителна отговорност. [Трябва да се отбележи, че ако отклонението от техническата спецификация не засяга първоначалното изпитване на типа, задълженията на лицето за изпитване по чл. 4(4) няма да са по-различни, отколкото за нормална система 3.] По същество задължението на лабораторията в случай на отклонение е да установи еквивалентност относно експлоатационните характеристики на продукта при първоначалното изпитване на типа, които биха били определени при пълно прилагане на техническата спецификация. Поради това трябва да се демонстрира връзката между получените резултати от използваните различаващи се методи на оценка и тези, съдържащи се в техническата спецификация за същите характеристики.

4. Поради това протоколът от първоначалното изпитване на типа трябва да съдържа следната информация:

- описание на продукта заедно с неговото предназначение и потвърждение, че лабораторията е проверила, че продуктът заедно с неговото предназначение попада в обхвата на вече прилагана техническа спецификация;
- протоколи от изпитвания/процедури/разпоредби, прилагани съгласно техническата спецификация и получените резултати;
- определяне на изпитвания/процедури/разпоредби от техническата спецификация, които **не са** прилагани;
- описание на изпитвания/процедури/разпоредби, които са заменили дадените в техническата спецификация и получените резултати;
- оценяване на еквивалентността на резултатите, получени по изменените изпитвания/процедури/разпоредби с тези, формулирани в техническата спецификация;
- съответствие между кои да е класове и нива, съдържащи се в техническата спецификация, и резултатите, получени чрез алтернативни изпитвания/процедури/разпоредби.

5. Тъй като резултатите от първоначалното изпитване на типа осигуряват справка за експлоатационните характеристики на продукта, декларирани с **СЕ** маркировката, важно е техните стойности да са очевидни веднага за всички заинтересувани. Това е особено важно в случаите, когато резултатите от изпитванията/характеристиките на продукта служат като входни данни за проектиране.

6. **Забележка:** Техническите спецификации често предвиждат, че производителят сам може да проведе някои изпитвания, които са част от първоначалното изпитване на типа (при система 3). Когато тези изпитвания се отнасят за тази част от техническата

спецификация, която не се прилага, лицето за изпитване (лабораторията) трябва да поеме отговорност за провеждането на тези изпитвания.

в) Други аспекти на съответствието

7. При прилагането на чл. 4(4) производителят остава напълно отговорен за удостоверяването, че продуктите са в съответствие с изискванията на CPD. Производителят е отговорен за установяването на еквивалентност по отношение на пълното прилагане на техническата спецификация за аспекти, за които техническата спецификация не е била спазена и които не са свързани с експлоатационните характеристики на продукта при първоначалното изпитване на типа.

8. Поради това производителят трябва да докаже, че приложените алтернативни процедури/разпоредби са еквивалентни на формулираните в техническата спецификация.

6. Информация, придружаваща СЕ маркировката

1. Когато техническата спецификация се спазва само частично, в информацията, придружаваща **СЕ** маркировката, се прави позоваване на нея, но изрично се определят точките, които не са приложени. Когато техническата спецификация изобщо не е приложена, в информацията, придружаваща **СЕ** маркировката, след упоменаването ѝ изрично се записва “не е приложена”. [Дори когато техническата спецификация изобщо не е прилагана, трябва да се направи позоваване на нея, тъй като тя представлява база за оценяване на продукта.]

2. Придружаващата информация, свързана с експлоатационните характеристики на продукта (например обявени стойности), трябва да е дадена по такъв начин, че да е сравнима със съответната техническа спецификация, така че изпълнителните власти (и потребителите) да могат да сравнят експлоатационните характеристики на продукта с тези на подобни продукти, съответстващи напълно на техническата спецификация. Поради това трябва веднага да е очевидна еквивалентността на продукта с такъв, който напълно съответства на техническата спецификация. Тъй като обявените стойности произтичат директно от първоначалното изпитване на типа, лабораторията трябва да подпомогне производителя при определянето на допълнителната информация, която трябва да придружава **СЕ** маркировката.

7. Член 4(4) и Европейски технически одобрения (ЕТА)

1. ЕТА е благоприятна техническа оценка на годността на продукта за приложение съобразно неговото предназначение. Следователно вече съществува техническа спецификация за конкретния продукт и производител. [Трябва да се отбележи, че не е възможно производител да прилага ЕТА, издадено на друг производител. Всеки производител трябва да кандидатства за ЕТА от свое собствено име.] Член 4(4) позволява отклонения от ЕТА (но не от ETAG) при същите условия, както за хармонизираните европейски стандарти, въпреки че в този случай производителят има алтернатива да поиска от лицето, което е издало ЕТА, да направи изменение на вече издаденото ЕТА.

2. С оглед общото задължение да се прилага “добрата инженерна практика” лицето за изпитване, участващо в процедурата по чл. 4(4), трябва да разгледа необходимостта да консултира лицето, издало ЕТА, за отклоненията, предложени от производителя.